

Bikote-lagunik gabeko galtzerdiak

Etixerik gehienetan gertatzen da, frogatuta dago, garbigailura galtzerdi pareta sartu, eta garbitu, lehortu eta jasotzeko garaia iristen denean, bat falta. Lagunik gabe geratzen diren galtzerdiei buruz arituko gara jarduera honetan. Kale-inkesta eta gaiari buruzko testua oinarri hartuta, ondoko ariketak egin ditzakezu.

- Galtzerdiekin gertatzen zaizuna azaldu ikaskide bati.
- Bideoa ikusi eta esaldiak egia ala gezurra diren erabaki.
- Testua irakurri eta galderei erantzun.
- 'Berriz' eta 'aldiz' egiturak landu.
- Etxeko zereginen zerrenda egin eta alderatu ikaskideekin.

OHARRA: Ikasgelan ez bazaudete, talde-jarduera hau egiten hasi aurretik, adostu irakaslearekin batera zuen arteko komunikazio-tresna: foroa, posta elektronikoa, WhatsApp, Teams, Hangouts, Google Duo, Skype...

Arropa zabalterako bidean galtzen dira galtzerdi asko. Argazkia: Nick Page (Unsplash)

1. Gaian sartu

Jarri binaka eta erantzun galderei.

- Zure etxean maiz gertatzen da galtzerdiak garbitu, lehortu eta jasotzeko garaian galtzerdi bakarra agertzea?
- Zergatik gertatzen dela uste duzu?

Gure etxean garbigailua jartzen dugun bakoitzean desagertzen da galtzerdiren bat.

Nire ustez, arropa zintzilikatzean erortzen zaizkigu eta ez gara konturatzen.

2. Bideoa ulertu

Ikusi kalean egindako inkestaren bideoa, eta ondoren, erabaki esaldiok egia ala gezurra diren.

<https://labur.eus/ZzRkU>

	EGIA	GEZURRA
Galtzerdiek euren etxeetan bikote-laguna galtzen duten galdetuta, inkesta erantzun duten guztiek baietz esan dute.		
Saiatuz gero, galdutako galtzerdiak beti aurkitzen dituela esan du inkestatu batek.		
Lagunik gabeko galtzerdirik ez izateko formula aipatzen dute bi inkestatuk: galtzerdi guztiak berdinak erostea.		
Guztiek teoria bera dute: galtzerdiak garbigailuan geratzen dira beti.		
Inkestatuetako bik beste norbaiti leporatu diote galtzerdiak desagertzearen errua.		
Gehienek bota egiten dituzte lagunik gabe geratzen diren galtzerdiak.		

Bikoterik gabeko antzeko galtzerdiak janztea ohikoa da. Argazkia: Lukas Horak (Pexels)

3. Irakurri testua

Irakurri testua eta binaka jarrita erantzun galderei:

Galtzerdi galduaren bila

Asteazken arratsaldea da. Lanetik iritsi eta garbigailua jarri duzu. Makina martxan jarri, eta gutxi gorabehera ordubete pasatu ondoren, garbigailutik arropa atera eta zabaltzen hasi zara: galtzak, kamisetak, jertseak, alkandorak, soinekoak... Galtzerdiak ateratzen hasi zara eta... hara! Berriz ere betiko misterioa: galtzerdi batzuek ez dute bikote-lagunik, alargun geratu dira.

Zure buruari betiko galderak egiten hasi zara: non daude falta diren galtzerdiak? Zergatik desagertu dira? Galdera asko eta erantzunik ez.

Teoriak eta ikerketak

*Galtzerdi asko garbigailuan geratzen dira.
Argakzia: Pixabay*

Gure armairuetan lagunik gabeko galtzerdi ugari daude, guztiak bere bikote-lagunaren zain. Batzuetan, zorteko bazara, bi galtzerdi desberdin jantzeko aukera izan dezakezu, nahiz eta desberdinak izan oso antzekoak direlako: “ez da inor konturatuko”, pentsatzen duzu, eta aurrera! Baina gure bizitzako misteriorik handienetakoa da bikote-lagunik gabeko galtzerdiena eta zientzialari ugari saiatu dira horren inguruan teorizatzen. Teoria batzuek diote garbigailuak irensten dituela. Nola ote da hori posible?

Adituek diote garbigailuaren danborraren azpiko gometan ezkutatzeko direla. Garbigailuak dituen zirrikietatik iragazten dira eta etxetresna elektrikoaren kutxa ezkutuan gelditzen dira. Hauek erreskatatzeko danborra desmuntatu eta ezkutalekura sartu behar da.

Hainbat laguni galdetu diegu kalean gaiari buruz. Haietako batek haxe esan digu: “Nik baditut bikote-lagunik gabeko galtzerdiak; egia esan, ez dakit non galtzen diren eta zer gertatzen den haiekin, baino asko ditut bikote-lagunik gabe”. Beste batek, berriz, aipatutako teoria indartuz honela dio: “Lehorgailuak jaten ditu edo garbigailuan ahazten dira. Hori da nire teoria eta nire etxean ziurtatuta dago gainera”.

Beste batzuen iritziz, ordea, galtzerdi gehienak garbigailutik arropa zabaltzerako bidean galtzen dira. Bide horretan galtzerdiak erori eta ezkutuan gelditzen dira, ohearen, berogailuaren... atzean. Ohikoa izan ohi da maindireen, esku oihalen, alkandoren edota galtzen barnean gelditzea eta horiek zabaltzerakoan kalera erortzea konturatu gabe.

Erresuma Batuan egindako inkesta baten arabera, urtean, 84 milioi galtzerdi desagertzen dira, hau da, 2.000.000 € inguruko galera ekonomikoa. Zehatzago esanda, hilero galtzerdi bat galtzen du pertsona orok eta 1.264 galtzerdi bizitza osoan. Lagunik gabeko galtzerdien fenomenoak unibertsala da.

Gomendioak

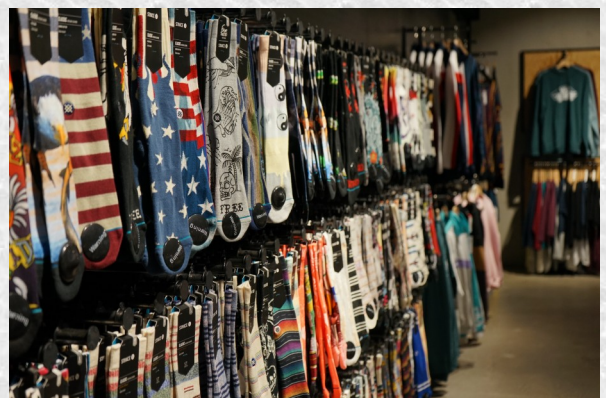
Bikote-lagunik gabeko galtzerdien fenomenoak unibertsala da, eta irtenbidea bilatu nahian adituek ematen dituzten gomendioak ere denontzako modukoak dira:

Galtzerdi-parea batera edukitzea litzateke lehena. Horretarako, garbigailua ipini aurretik bikoteak egitea gomendatzen da, galtzerdiak beren artean lotzea pintzekin edota poltsa saredunetan garbitzea ez desagertzeko.

Galtzerdien erregistroa egitea ere garrantzitsua da. Ez da excel bat egin beharrik, baina galtzerdi bat erabilgarri gelditzen ez denean bere bikote-lagunarekin batera apartatzea komeni da.

Horiez gain, garbigailua ipini eta arropa zabaltzerakoan arreta handia jartzea aholkatzen da. Arropa zabaltzeko bidean edota arroparen barnean galtzerdirik ez galtzeko.

Azkenik, hiru hilean behin galtzerdiaren eguna ospatzeko gomendioa dago: noizik eta behin galtzerdien errepasoa egin, arropa zikinaren kutxan lagunik gabeko galtzerdirik ez gelditzeko. Modu honetan, hainbat galtzerdi-pare berreskuratuko dira eta gainerakoak birziklatu egingo dira.

Galtzerdiak bikoteka saltzen dira. Argakzia: Vince Jacob (Unsplash)

Aurreko orritik dator

Irtenbide praktikoak

Arazo unibertsal honi irtenbidea modu eraginkorren ematen saiatu denik ere bada. Klean, gazte batek honela esan digu: “Egia esan nik ez ditut bikote-lagunik gabeko galtzerdiak. Hori saihesteko galtzerdi berdinak erosten ditut. Modu honetara, nahiz eta bikote-lagunik gabeko galtzerdiak izan edo ez, denak berdinak direnez, ez dut nabarmentzen bikote-laguna galdu den ala ez”.

Gaiak badu, ordea, beste helduleku bat ere. Galtzerdi zuriak zuriekin, urdinak urdinekin, gorriak gorriekin pilatzen dira, baina beharrezkoa da galtzerdiak berdinak izatea? Agian, muga horiek hautsi eta galtzerdi desberdinak janzten hastea arazoa konpontzeko modua izango da.

Galtzerdi ezberdinak janztea modaren parte ere bada egun. Argazkia: Michael Wright (Unsplash)

Binaka jarrita, erantzun galderei:

- **Aipatzen diren zein teoriarekin zatoz bat?**
  - Garbigailuan galtzen dira.
  - Ez dago jakiterik non galtzen diren galtzerdiak.
  - Lehorgailuak jaten ditu.
  - Arropa zabaltzerako bidean galtzen dira.
  - Besterik...
- **Aipatzen diren gomendioetatik bateren bat aplikatzen duzu? Zein?**

Txakurrak ere irentsi ohi dituzte galtzerdiak eta bikoterik gabe utzi. Argazkia: Inga Seliverstova (Pexels)

4. 'Berriz' eta 'aldiz'

Jarri arreta honako egituran.

BERRIZ edo ALDIZ

Esaldian aurkaritza edo kontrakotasuna adierazteko hainbat lokailu erabiltzen dira. Horien artean daude **berriz** eta **aldiz**. Hortaz, diskurtsoan bi perpaus lotzen dira bata bestearen kontra jarritz. Bata zein bestea erabil daiteke.

Adibidez:

Batzuek ez dakite zer gertatzen den. Beste batzuek, **berriz**, oso argi dute non galtzen diren galtzerdiak.

Batzuek galtzerdi desberdinak jantzen dituzte. Beste batzuek, **aldiz**, ez. Horregatik erosten dituzte beti galtzerdi berdinak.

Adierazi zein diren zure etxeko ohiturak. Konparatu zuk egiten duzuna beste etxe batzuetan egiten denarekin. Aipatu gutxienez lau ohitura. Jarraian dituzunak edo beste batzuk erabil ditzakezu:

- Arropa lisatzearen inguruan.
- Ontziak eskuz edo garbigailuan garbitzearen inguruan.
- Berogailua piztearen inguruan.
- .....

1. Etxe batzuetan arropa lehorgailuan sartzen dute. Nire etxean, **aldiz**, arropa kanpoan zabaltzen dugu.

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. ....

7. ....

8. ....

Bikoterik gabeko bi
galtzerdi, berdea
eta laranja.
Argazkia:
Jonathan Taylor
(Unsplash)

5. Egitekoa: Zein lan dituzu gustuko eta zein ez?

Etxeko zeregin batzuk zerrendatu ditugu. Egin ezazu zure sailkapena, gustukoen duzunetik (1) hasita gutxien gustatzen zaizunera (9). Zerrendan daudenez gain, besteren bat ere jar dezakezu:

- Arropa garbitu eta zabaldu .....
- Arropa lisatu eta gorde .....
- Hautsa kendu .....
- Komuna garbitu .....
- Xurgagailua pasatu .....
- Otorduak prestatu .....
- Erosketak egin .....
- Harrikoa egin eta mahaia jaso .....
- Gelak txukundu .....
- ..... .

Argazkiak: Pixabay

Partekatu ikaskideekin zure zerrenda. Horretarako, aurreko ariketan landutako 'berriz' eta 'aldiz' erabil ditzakezu.

Adibidez:

- Nik gustuko dut garbigailua jarri eta arropa zabaltzea; **aldiz**, gorroto du xurgagailua pasatzea.

Bat zatozte gustuko lanetan? Zereginen bat nabarmendu da besteen gainetik?

ERANTZUNAK

2. Bideoa ulertu

	EGIA	GEZURRA
Galtzerdiek euren etxeetan bikote-laguna galtzen duten galdetuta, inkesta erantzun duten guztiek baietz esan dute.		X
Saiatuz gero, galdutako galtzerdiak beti aurkitzen dituela esan du inkestatu batek.	X	
Lagunik gabeko galtzerdirik ez izateko formula aipatzen dute bi inkestatuk: galtzerdi guztiak berdinak erostea.	X	
Guztiak teoria bera dute: galtzerdiak garbigailuan geratzen dira beti.		X
Inkestatuetako bik beste norbaiti leporatu diote galtzerdiak desagertzearen errua.	X	
Gehienek bota egiten dituzte lagunik gabe geratzen diren galtzerdiak.		X

TRANSKRIPZIOA

Zure etxean galtzerdiek bikote-laguna galtzen dute?

- Gehienak beren bikotea (bikote-laguna) dute, igual (agian) pare bat edo hola labadoran (garbigailuan) edo sekadoran (lehorgailuan) galtzen dira, baina gero azkenen juntatu (elkartu) egiten ditut. Normalean, denak, bikotearekin (bikote-lagunarekin).
- Ez, ez denak ez, gehienak bai, baina den denak ez.
- Bueno (Beno) askotan gertatzen da garbitzen duzunean labadoran (garbigailuan), gero (eta) galtzerdi asko sartzen badituzu, batzuetan gertatzen dira pare batetik bat bakarrik egotea. Baina askotan, begiratzen duzu berriz danborrean eta egoten dira danborrean pegatuta (itsatsita), goran (goiko aldean). Batzuetan, ez duzu sartu hori (galtzerdia) eta dago zakuan, arropa zikina dagoen lekuan edo inguruan egoten da, baina beti bilatzen duzu, azkenean saiatzen bazara bilatu (aurkitu) egiten duzu.
- Bai, nik badauzkat (baditut) galtzerdiak ez dauzkatenak (dituztenak) bikoterik (bikote-lagunik), ez dakit non galtzen diren, zer gertatzen den haiekin, baino bai badauzkat (baditut), asko.
- Ba egia esanda (esan) ez, ze hori ebitatzeko (saihesteko) egiten dudana da berdinak diren galtzerdiak erosi. Orduan eduki ditzaket edo ez, baina guztiak berdinak direnez ez dakit. Orduan, pues (ba), pare horietan ez daukat arazorik. Igual (Agian) baten bat geratu izan zait galtzerdiren bat desberdina atera eta ez dela agertzen bikotea (bikote-laguna), pues (ba), egun askotan edo lo que sea (edo dena delakoa), baina normalean ez dut arazorik edukitzen horrekin.

Zein da zure teoria galtzerdiak galtzen direnean?

- Sekadorak (lehorgailuak) jaten dituela edo labadoran (garbigailuan) ahazten direla, hori da nire teoria eta ziurtatuta gainera.
- Ba teoria ugari ditut. Hasieran uste nuen ba igual (agian) garbigailuan galtzen zirela edo zulo bat zegoela garbigailuan edo ez dakit. Eta gero ere egun batean ikusi nuen nire txakurra nire galtzerdi batekin eta, orduan, teoria hori pikutara joan zen eta uste dut nire txakurra dela errugabea (erruduna).
- Teoria da egoten dela normalean edo ez dituzula sartu labadoran (garbigailuan) eta gelditu zaizulako hor beste arrokekin, igual (agian), erori egin zaizula eramaterakoan, barrura sartzerakoan; edo askotan barruan ere egoten dira ere danborrean pegatuta (itsatsita). Orduan, ateratzen dituzu, eta gelditu da pegatuta (itsatsita) igual (agian) albo batean. Orduan danborrari buelta eman behar diozu eta askotan azaltzen dira.
- Ez dakit, ez dakit... hasiera batean pentsatzen nuen labadoraren (garbigailuaren) atzetik egongo zela lekuren bat non geldituko ziren. Gero, ez dakit, nik uste dut nire ahizpak ere kentzen dizkidala, hartzen ditu batzuk... zuloa daukala? Beste bat hartzen dut eta, orduan, gelditzen da beti bakarrik zuloa daukana eta horrela.
- Normalean igual (agian) izan daiteke daiteke arropa garbitzerakoan gelditzen dela izkina batean edo igual (agian) gero jasotzerakoan izkina batean gelditzen dela; pues (ba), ez dakit, derrepente (bat-batean) gertatu izan zait sofan aurkitzea galtzerdiren bat eta, esaten duzula, honek zer egiten du hemen? Nola iritsi da honaino? Baina bueno (beno), nire ustez, arazoa izaten da hori nola txikiak diren eskurritu (erori) egiten direla tokietatik eta aurkitzeko zailak izaten dira.
- Ba, nire ustez, labadorara (garbigailura) galtzerdi guztiak sartzen dira, pare guztiak, baino gero sekatzan (lehortzen) jartzerakoan, ba, galdu egiten dira, ez dira azaltzen, labadorak (lehorgailuak) tragatu (xurgatu) egingo ditu.

Zer egiten duzu bikote-lagunik gabe geratu diren galtzerdiekin?

- Nik uzten ditut kajoian (tiraderan), leku batean eta, berriz aurkitzen badut bestea, lotzen ditut eta, bestela, hor gelditzen dira.
- Erraza, bota. Normalean guk ohitura edukitzen genuen mahai gainean utzi batekoak eta hurrengo astean, agian, hurrengo arroparekin azaltzen zen.
- Ba hor uzten dut eta ikusten dudanean beste bat bakarrik dagoela jartzen ditut biak elkarrekin.
- Ba nik normalean hartzen ditut galtzerdiak denak kolore igualekoak (berdinekoak) beltzak edo grisak eta, orduan, ba ez dakit zein diren pareak eta beti juntatzen (batzen) ditut beltza beltzarekin eta grisa grisarekin.